«نومیر» ۲۳ — ذی الحجة ۹ ۱۳۳۵ هجریة — سنتابر ۱۳ ۱۹۱۷ میلادی — یرنجی یيل — «تمیرخان شوره»

ترجمان

مساوات گازیتنی بهاسی بر یلغه ٤ مناث. آلتی آیغه ۲ مناث. شوندان آزغه مشترینی قبول ایتمز.

گازیت دم اعلان ایتیف آزو نومرادی بولغان زاتنی باشمغه سویکن کشینی زاتین قبول ایته. اعلانلری هر سطر روونه ۲۵ کفیك آله بر کرن باصغانغه. شوندان آرتیق باسدیرغانغه کیمده ایته.

خلقغه فایده سی عام مقاله لر یازیلسه گازیت ده باسیف چیقاره جق. ینجکده باسیلمای قالغان مقاله لر قایتاریلماجق.

گازیتنی آدریسن آلشدیرمغه سویکن کشی ۳۰ کفیك یبرسین. شولای توکل شو آدریس نی آلشدیرمای.

گازیت که یازمغه سویکن کشی گه بزنت آدریس شو: تمیرخان شوره محمد میرزا ماوراییوف

Г.-Х.-Шура, Д. 9.
М.-М. МАВРАЕВУ.

شو جمعه ده بش هر خیلی کون چیقاغان گازیت. شو نو یوروتکن یولو: شریعت غه بارا شغان کوینده خلقغه علم هنرنی، ایشی بیرشنی ماشاولو قنو یوللارین کورستماق. داولنکی بوسون اورکه فاجه لقلانی آراسندغی سیاسی ایشلنکی بوسون خبرلرین یازف خلقنی سلیمت هنرین آرتدیرماق.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

(«گارنیلوف» وبیزین ملیزیالار)

گیتکن نومیر مساوات غه یازغان ایدك: حریت نی یوزماق اوچون پتروغراد غه، حکومتنی اوستونه باراغان «گارنیلوف» دگن گینارالنی چیروو بولان بیرچه بیزین میلیزیالار بولماقنی؛ اولاغه ایشنی حقیقتین آنغلاتماغه، اولانی توقتاتماغه اولانی آلدینه پتروغراد ده غی بسرمانلانی کامیتیتی اوزلنی وکیل لیرین یبیرماقنیده. آرتده گیلگن خبرلغه قاراغانده: شو کامیتیت یبیرگن آدملار اولاغه یتیشف اولاغه حقیقت نی آنغلاتغان سونغ اولار اوزلری حکومتغه مطیع لیگینده بیلدیرف پتروغراد غه حکومت غه اوزلنی آلاسیندان وکیل لیر یبیرگن: بیزین مونده گیلماق لغیبیز حریت نی یوزماق اوچون توکل ایدی، بیزین مونده آلداتف آلف گیلدی دف.

بیز اینك آلدین، شو گارنیلوفنو عسکری بولان بیرچه بیزین میلیزیالارده بار دف تیلگرام لاردا اوخوغان زماندوق بیز اوغار آنچه اینانماغان ایدك.. بیزین ایسیبیزگه گیله ایدی یاده شو خبر اصلسوز زاتدین یاده اولار اوننا گیلگن بوسده هار زاتنی آیتیف آلداتف آلف گیلگین دیر دیف. آلتموش بیل غه یووق زمانده «رومانوف» (۱) لانی «استبداد» ینه (۲) قارشی اوزلنی بار غیرتلغی بولان، یاخ بولان داوا ایتگن؛ اوزلنی وطنینه حریت آلماق اوچون کوف قیین لیغنی گورتیرگن کوف قان توك گن داغستان نی امام شامل نی اولانلاری؛ آلیف بیرگن حریت نی یوزماغه گیریشماقنی نیچیکده بیزین عقلین قبول ایتمی ایدی؛ گافکازنی ساووت تاقغان اولانلاری اوزلنی سالمغه اوزلیر قویوقازماسدف بیزین اولو اومو توبوز بارا ایدی. شولای بیزین ایسیبیزگه کیلگن کوینده تابولماده تابولدی: اولار اوزلنی وطنی بولغان گافکازنی ایکنچی لی ده رومانوف لانی قاندان تولغان قوللارینه تاشلامایغانی بیلدیك. وامّا اروسلانی گازیت لرینده بار خلق نی آراسنده بیزین «دیویزیا» غه بیراز یوره گی بوزولماق اولاردان اوزکماق گیلدی دف، اولانی حقیندان باشغه باشغه خبرلر یایلدی. نیچك بوساده بیزین «دیویزیا» گارنیلوف بولان بیرچه بولماق باشغه ملت لنی آراسنده بیزین اویالتاغان بیزین بیتیبیزنی بیراز قارا ایته گن زات. شولای بولماقده بولان بیرچه بیزین میلیزیالاردان عیب نی تایدیرمغه سبب لیر ده بار. بیر یاقدان بیزین دیویزیا اوزلنی نه ایتمگه آلف بار اغانین توز بیلمه گن اولاغه آیتغان بولغان پتروغرادنی دوشماندان ساقلامغه بارا بیز دف. بیر داغی یاقدان: بیزین دیویزیانی اوستونده گی آدملارینی کوبوسو خاصوق اولو کاماندیر لیر رومانوف لانی یانین توتغان اروس ابسیرلیر بسرمان ابسیرلر بك آن شولای بولغانده اوزلیر بار حقیقتنی آنغلاغنچه آلدین اوستونده گی آدم لاغه تابع بولماق اوچون میلیزیالاغه کوف عیب ایتمگه یبرده گورونمی. بیزین بسرمانلانی مسکوده بوسون قزاندا بوسون بولغان اولو جیین لارینده بسرمانلار قرار بیرگن ایدی: روسیه دا غی بسرمان عسکرلنی اوزلنی باشغه قویوف بارده کاماندیر لیرده بسرمان لاردان بولوف بسرمانلانی بار عسکرلیرن بسرمان بولك لیر ایتمگه گیرك دف. حتّی بیر بیر بسرمانلا شولای ایتمگه ده باشلاغان ایدی. هالینده ایته توره. امّا حکومت اولانی اوقرارین شوزمانده یخشی گورمگن ایدی؛ قرار سببلی بسرمان لاغه شك لنگن ایدی. اروسلانی بیر بیر گازیت لری اولو تاوشلار ایتیف قیچغ ایدی بسرمان لانی شو قراری اروسلانی فا لیغین یوزماغه سویماقدر دف.

شو قرارنی حکومت قبول ایتیف باشـ چیقغان بوسه بوگون گافکاز «دیویزیا» حریت نی یوزماغه سویه گن گارنیلوف بولا بیرچه بولماس ایدی. هالی حکومتده شو قیچغیراغان گازیت لیرده بك یخشی بیلگیند بسرمانلانی شو قراری اروس لانی فاچ لیغین یوزماغه سویوف توگل؛ حریتنی سا سویف ایتگن زات بولماقنی. ح. ۱۰. برهان

(۱) «رومانوفلار» آلیاقده بولغان پادشا نی توخومونو آداملاری در.

(۲) «استبداد» دگن زات: خلقغه حریت بیرمی پادشاه لار اوزلنی کیفی سونگن کو خلق نی یورو تماقدر.

(بارده عسكرلنى كاماندیری)

بیزن فاچه لیقدا غمی بارده عسكرلنى ایشسین یوروتمكه اولاغه باشچی لق ایتمكه اولو منسترلر (وزیر) بولغان «كیرینسكی» دكن كشی لنى بویونه سالغان.

(قوللوغوندان چیغارلغان كینارال لار)

حكومتغه مطیع بولماق سببلی قوللوغوندان چیغارف شو كینارال لانى محكمه غه بیرگن:

(١) بارده عسكرلنى اوستونده كاماندیر بولغان «كارنیلوف» دكن كینارال.

(٢) بارده بیزین عسكرلنى «كینارال لنى اشتابینى» ناچالنیگى بولغان «لوكومسكى» دكن كینارال لیتنانت.

(٣) گون باتیش یاقده غى عسكرلنى كاماندیری بولف تورغان «دینكین» دكن كینارال.

(٤) اوستربا یاقده غى عسكرلنى كینارال لنى اشتابینى نچالنیگى بولغان «ماركوف» دكن كینارال.

(٥) بول لانى منسترینى قوشنیگى بولف تورغان «كیسلیاكوف» دكن كینارال.

(كارنیلوفنو چیریوو نو اوستونده گى ادملار)

پتروغرادان شولاى خبر گیله: كارنیلوفنو پتروغرادنى اوستونه بارا غان عسكرى كاماندیری بولغان «قریموف» دكن كینارال مین حكومتغه مطیع مین دف بیلدیرگن. «قریموف» اوزو پتروغرادغه گیله توره دى. بزین كافكاز دیویزیانى نچالنیگى بولغان «باگراتیوف» دكن كشی نیده. پولك لنى كاماندیرلیری بولغان «چاوچاوادزى» «گاگارین» دكن كشی لنیده. حكومت پتروغرادغه چاقیره؛ اولاغه بیلدیرگن پتروغرادغه گیلسه محكمه غه بیره جقیز دف. داغیده شو كویده پتروغرادغه چاقیره «اوستورى» دكن دیویزیانى ناچالنیگینده آنى قوللوغنده بولغان بارده كاماندیرلنیده؛ اولاغاده بیلدیردى كه سه گن محكمه غه بیریز بیز دف.

(كینارال «آلیكسییف»)

بارده عسكرلنى كاماندیرلنى قوشنیگى ایتگن «آلیكسییف» دكن كینارال لنى.

كارنیلوفنو حقیقنده

كارنیلوف كینارال آلیكسییف گه ایتغان: مین ایتگن شرط لانى قبول ایتسه مین حكومتنى قولونه باره ماندف. اوغار بیلدیرگن بیرده شرط سیز قولغه گیلمكه گرك دف. اخشام غه تابا اوزونو محكمه غه بیرمكه راضى بولغان.

(نیكالاى نیكالاویچ)

«یالتا» دكن شهرده ساقلاف تورا غان نیكالاى نیكالاویچ، شوندان قاچغان دف

خبرلار گیلگن ایدى. هالى شو خبرلار گیرتى بولماق لیغین بیلدیره.

(بسرمان لانى حالیندان)

(بخارا غه بسرمان رزیدینت (١) بیرماق) تورکستان داغى بسرمان لانى «تاشكند» دكن شهرده بولغان مجلسى قرار بیرگن: بخارا غه «رزیدینت» ایتف، بسرمان لانى آرا سیندن یخشى لق بولان مشهور بولغان صاحب كراى افندى دكن بسرمان كشى نى بیرمكه. شو مجلس وكیل ایتگن شو ایشنى تمام ایتمكه شو مجلس ده باش بولغان مصطفى افندى دكن كشى نى.

(١) «رزیدینت»: اروس قاچه لیق بخارا غه بیره گن كشى بخارانى خانینى یانیده تورو آنى ایشلرینه قارا مغه.

اداره — بخارا داغى اروس لانى وكیلى اروس بولماق سببلى بیر بیر بسرمان لاغه یامان ایشلیر كیم بولماى ایدى. خاصوقده شو وكیل بخارا داغى ترقى نى آلدین بیرلى بولماقنى سوییمیگن كشى لنى یانین توتوف بخارالانى خلقى بیلیمسین قالماقغه، اولار ترقى ایتمه ماقغه كومك ایته ایدى. بخاراده حریت نى اعلان ایتگن زماننده شونو شو ایشین بارده خلق بك یخشى بیلدى. شولاى بولغانده شو تورکستان نى مجلسى بیرگن قرار بك یخشى، ایتمكه گیره كلى زات. حتى اولار بولماغان باشغه بسرمان لار ده شو ایشده اولاغه كومك ایتمكه گرك.

(بخاراده مكتبلر)

بو پیل یانغى بخاراده اروسلار آچغان اولان یاشلاغه «ریالنیا» دكن مكتب قیز یاشلاغه «گمنازیا». اوغار قبول ایتمكه امتحان ایتمكه باشلاغان. عانچى اوغوستدان. شو غار بسرمان لار داننده ٢٥ یاش گیرگن.

بخارانى امیرى یانغى بخاراده بسرمان مكتب آچماغه بیر اولو اویلیرده ٢٠ منك منات آقچه ده بیرگن. شو كویده اشكى بخارا ده ده مكتب غه یارایغان اویلیر طلب ایتمكه اوچ كشى لى بویونه سالغان.

اداره — بخارا شهر الیاقده غى زماننده بارده بسرمان لانى علم نو مركزى، قایتاغان پیرى بولغان. شولاى علم نو معدنى بولغان؛ «امام بخارى» یمك عالملیر، «ابو على ابن سینا» یمك حكیم لیر چیقغان بخارى شهر؛ بوگون علم دان، مكتب دان بوش قالماق بارده بسرمان لاغه

خاصوقده بخارانى خلقینه اولو عیب ایدى هالى سامه، بك گیچ بوساده بخارى نى امه شوغار ایش تاووف مكتب لار ایتمكه گیریشه بیز بك سویونمه گیرگلى ایش. وامّا بیز آ بیز قینالماغه گیرگلى یییده بار: بك تیز د بیرلى بسرمان لانى امیرى توراغان بسرما شهرده بسرمان «ریالنیا»، «گمنازیا» د مكتب لار بولماق سببلى اخوماغه سویه بسرمان لانى یاشلارى اروس لانى اشكوله س بارماغه توشه. اوندہ اوخوغان یاشلار ش بسرمان تربیه، بسرمان طبیعت آلماس ارو طبیعت اروس تربیه آلیر. هالیدن سوز سامه آسته آسته اوزلگه تاریق بولاغان زاتنى اوزلیر تمام ایتمكه گیریشیر دف اومو ایته بیز.

(قزانده مختاریت غه گوره ایشى یوروتماق)

قزانده بولغان بارده بسرمان لانى جیینده قرا بیرگن ایدى بسرمانلار اوزلنى ایشین مختاریت گوره یوروتمكه. (انى اوزلنى ایشین اوزلیر سوینگ گویده اوزلیر یوروتمكه) هالى قزان گوبیرنیده گى بسرمانلار شوزاتنى یوروتماق اوچون گوبیرنیده گى بسرمان لانى بارده وكیل لیرى جیییلف بیر جیییین ایته جاقدى؛ شو جیییین ده بولغان وكیل لیرده اوزلنى آرا سیندان ٤٠ اوچولار تانغلاف شو قیرق كشى ده اوزلنى آرا سیندان شو ایشنى یوروتمكه ٧ كشى تانغلاجاق دى. مجلس قبول ایتف اول قرار بیرگن مسئله لانى شو ایشنى یوروتمكه تانغلاغان آدم لار یوروته جاق دى.

(قریم نى مفتى سینه ساوغات)

«آلوشتا» دانمى بسرمان لانى كامتیتى قریم نى «محكمهٔ شرعیه» سینه اوزلنى وكیل لیرین یبیرف قریم نى مفتى سى «چلبى جهان» افندیگه بیرگن بك قیمتلى بیر قوتوق. شو قوتوقنو اوس یانیده، كموش تاقته لى اوستونه آلتون حرفلار بولان تورك تیل بولان شولاى یازغان: «قاچانده بیز اونوتمایغان بیزین مفتى چلبى جهان افندى گه ١٢٤ اول ١٩١٧ ییلنى (خاطره) (١) سى بولماق اوچون «آلوشتا» دانمى بسرمان لانى كامتیتى بیرده شو «هدیه» نى دف.

مفتى افندى شو گیلگن وكیل لگه بارك الله بیرگن سونغ ایتغان: مین اول ساوغاتنى ماغه بولماق اوچون قبول ایتمیمین؛ اول مین بوسامده باشغه سى بوساده مفتى گه بولماق اوچون شونى آتینه قبول ایته مین دف. قوتوقنوده

وزونو اویورنه آلف بارمای مفتی‌نی اتیندہ «محکمهٔ شرعیه» غه بیرگن.

اداره — شوغار شوساوغات‌نی بیرماقغه سبب: اول ملتنی اوزایتمکه بك چالیشماق. الله بیزین بسرمانلانی آراسندہ شولای ملتکه بك چالیشاغان اداملانی کوف ایتسین آمین

(خاطره): اونوت ماسیندف بیریلیگن ساوغات غه یاده شونواچون ایتیلگن اوزگه زاتغه ایتیلاغان زات.

(تاشکند، ده بسرمانلانی اولوجینی)

«ایل» دگن مسکوده چیقاغان تاتارلانی گازیتی شولای یازه: ۲۱ نجی اوغوستده تاشکندده بسرمانلانی یاش اولانلاری بیر اولوجین ایتیب اورام لاردہ ایلانغان. اولانی قولوندا غی قیزیل بایراقلاغه یازغان بولغان: قان‌نی بیرگه توگه‌گن گوجلیر بیتسین دف. (ای قیرغیزلاغه ظلم ایتیب اولانی اولتوره‌گنلر بیتسین دف) شولار شوجینی ایتیب شولای ایلانماقغه سبب: «یدی صو» دگن اوبلاستدا غی قیرغیزلاغه ایته‌گن ظلم، قیین لق.

اداره — بیر ییلدان ده آرتیق بوله شو «یدی صو» دگن اوبلاستدان شولای خبرلار گیله. شونده بسرمانلانی بك اینجیته، بك کوف گشی‌نی سالداتلار اولتوروف بیتدیرگن، کوف قاتونلار ایرسیز یاشلار آتا آناسیز کوف قالغان، بازده مالین تالاف آلف گیتگن، حتی آشامغه زات یوقلوقدان آچغه اوله‌گن یاده اوزلنی جانین قوتقارمغه یاشلارین ساتیب باش چیغشلیق ایته‌گن اداملارده بار.

حریت بیریلیب بیش آلتی آی بوله هالی سامه حکومت شوندا غی ظلملانی نگه توقتاتمایغانینی بیز بیلمیبیز. های فقیر بسرمانلار! اوزلنی وطنبنده، باشغه ملت بسرمانلانی چاقی حقیر اسکیك ایته‌گن ملت بیر بیرده ده تابولماس بسرمانلارده ادم لار بولوف اوزلنی اوزلر مدافعه ایتمکه، ساقلامغه بولاغان زمان نه زمان گلیر ایکن.

شوغار اوشاغان بیر آزده یامان ایش باطوم قارص اوبلاستلارده ده بولدو... شونده ده بسرمانلانی بیتدیرتوروف قالدی. ارضروم طرابزون یاقده شولای ایشلیر بوگونده بوله. بسرمانلار شو ایشلنی توقتاتماغه بولمای بوسه شکسین مال یاغیندان سامه کومك ایتمکه بك توجو یتیشه. شو کومك‌نی ایتماق شریعتده ده عادالتده بیزگه بوزچ بیرنجی فرض بمك زات. اوزگه بسرمانلار اولغه ایتیف بولاغان کومك‌نی هالی بولغونچاده ایتدی هالیده ایته. اوموت ایته بیز: بیزین خلقده شریعت اوزلکه بویوراغان شو وظیفه‌نی بیتدیر بیز آزتراتنی قین غانماسدف.

(داونو خبرلاری)

(«ریگا») یاقده

بیزین، آلدین پیرگن عسکرلر بیزن ساقلای داونو شو خطین: «اینچولی» دگن سو — «سیکنهوف» — «ناکوشکه» — «ریکیولد» — له په لالا» — بایار».

(رومانیا یاقده)

«رادائوچ» دگن شهرنی یووغونده غی بیر توبه‌نی بیزین عسکرلر اوستونه چاووف آلدی. شونده اوستونه چاباغانده دوشمان‌نی ایکی روت چاقی عسکرینده اسیر ایتف توتدو.

«اوکنا» نی گون باتش یاغنده «سلونیك» دگن بیرنی یووغونده رومانیالانی عسکرلری بیر توبه‌نی آلغان ایدی؛ دوشمان بك قاتی اوستونه چاقماق سببلی اول توبه‌نی کویونده تاشلاف قویوف گوتوره بیرلی قایتماغه توشدو.

کافکاز یاقده باشغه آلیشماق یوق.

«ریگا»، «ویندین».

«ریگا» نیده ویندین دگن شهرنیده یارنیسی چاقی بیرین بوزغان. شهرنی اورتاسینه تابا یاغین خاصوقده نیمس لیر توراغان بیرین تالاغان، خیلی اولگن لیر اورام لاردہ قالغان، یول لاردہ ده زهرولو توتونین اولگین بك کوف ادم لار قاله.

رومانیا یاقده

۳۰ نجو اوغوستده گیچه «اوکنا» یاقده دوشمان رومانیالانی عسکرینی اوستونه چاقماغه باشلادی. بین شو هجومنو توف بولان بولیموت بولان گیری اوردوق. دوشمان چیرنووینی یاقده «دوبروف» دگن یورتنو اوستونه منك چاقی توفنو گوللیسین اورغان. باشغه آلیشماق یوق.

(«ریگا»نی قوتماق سببلی)

بیزین عسکرلر «ریگا»نی قویوف تاشماقنی خبری پترو غراددہ ۲۶ نجی اوغوستده بولغان. شو خبر اوندہ یتشکنوق شهرنی اورتاسینه تابا «نیوسکی» دگن اورام ده، گنیرالنی اشتابنی

اداره سینی آلدینه جیبلغان بیر تایفه ایشچی لیرده سالداتلارده. شو شونده جیبلغان ادامملانی آراسیندان بیر گشی تورووف «ریگا»نی کویونده قویف تاشماقنی حقیندان کلام ایتگن. اوندہ جیبلغان خلق خارس اورف، «اورا دف قیچغیرف «ریگا»، دوشمان‌نی قولونه توشماقدان اولو شاتلیق ایتگین.

(پترو غرادنی خلقی)

پترو غرادده توراغان ادملار شوارتده غی گوتلنی ایچیندہ پترو اغرادنی قویف سبیر یاقده غی، ایدیلنی بویوندہ غی شهرلغه گوچی توره دی.

(روسیه — اسویچیه)

شو گوتلنی ایچیندہ خبر یاییلغان ایدی «اسویچ» دگن فاچه لق. اروسلاغه داو بیلدیرمکه توره دف. بیزین فاچه لیقنی تیش یاقده غی ایشلرینه قاراغان وزیر «تیپ یدشینکو»، آیته شو خبر یالغان؛ بیزینده اول فاچه لیقنی ده آرالغیده گیرك چاقی یخشی دف.

(دینگیزده)

۳۰ نجو اوغوستده بیزین «مینانوس» دگن گیمه لیر توفغه توتغان «فینلاندا»ده، دینگیز یاغه دا غی دوشمان‌نی توفلارین. شونده بیزین توفلاردان اوت توشگینی گورونگن. بیزین گیمه لیگه بیرده ضرر بولماغان.

(«فینلاندیا») غه گیرمانیالار

(عسکر چیغارماقنی حقیندہ)

شو گوتلنی ایچیندہ خلقنی آراسیندہ خبر بار ایدی گیرمانیالار «فینلاندیا»غه عسکر چیغارغان دنگیز دیندف. شو شولای بولماقنی صریح ایتمسه ده بیر بیر تیلگرام لاردان آنغلانه ایدی. امّا هالی پترو غراددان گیله‌گن خبرغه قاراغانده: دوشمان شونده عسکر چیغارماقنی حقیندان یا داونو وزیرینه یاده خارجی وزیرگه بیرده خبر گیلمگن. پترو غراددان گیلگن شو تیلگرام ده بار شو خبر اصلسز خبر دف.

(اولتورولگن آبسیرلیر)

هیلسنگفورس — «ویبورغ» دگن شهرده سالداتلار ۲۲ آبسیرنی اولتورگن، آبسیر بیرده خبر سیز تاش بولغان. «تامیرخورس» دگن شهردان گیله‌گن خبرغه قاراغانده شونده سالداتلار ۲۵ آبسیرنی توسناقغه سالغان.

(فوکشان یاقده)

اوردودان شولای خبر بیره: دوشمان

Академия Наук СССР
Рукописный фонд

ارتین وقتی ده فوکشان یاقده‌غی روس رومانیالاری سنگیرلرینی اوستونه چاقدی. دوشمان‌نی بیش هجومن بیر یلک قارشی تورق قاینتاردق. اوزگه یرلرده باشغه الیشیماق یوق.

(کون باتیش یاقده)

(رسمی خبر) ریگا یاقده بیرده الیشیماق یوق. بریدن ریخشتات‌نی یاغینده بیرین عسکرلیر اوستونه چاووق «بیدیت» دگن یورتنو بورووغونده‌غی اغاچنی آلدی. دوشماندان بیر بولیموتده آلدق. باشغه یاقده الیشیماق یوق.

(اخطار)

گازیت گه یازماغه گیله‌گن مقاله‌لارکوبسو بیلک اوزون ایتف گازیتگه یازمغه یین آز بولاغان کویده یاده یامان خط بولان یازف اوخوف بیلمیگن کویده یازف گیله. شولای بولغانده مقاله یبیره‌گن آدملار مقاله‌لاری، بولغان قدر قیسقه ایتف، بیلک بیان، اوخومغه بیله‌گن کویده یازف بیرمگه طلب ایتمگه گرک.

(اخطار)

گازیت آله‌غان آدملار یاده آدریسین الیشدیرماغه سویه‌گن آدملار اوزلری آدریسین بیرمی «ماغه گازیت بیبر» دف ایتف یازف گیله. بیز بارده آدملاری آدریسین بیلمیگن‌گه شولای آدملار اوزلری آدریسین بیان ایتف یازف بیرمگه گرک شولای بولماسه آدریسین بیلمه ماق سببلی گازیت‌نی بیرمگه امکان بولمای.

(اداره‌غه مکتوب)

حریت وداغیستان

الله تعالی دان گه‌لگه‌ن نعمتلاری اینک اوللوسو حریت وبالاهلاری اینگ کوچلوسوده ظلم در. الله تعالی انسانی بیک صیبلی اه‌تیپ یاراتغان. انگار علم، فکر، عقل، هونه‌ر به‌رگه‌ن. بیز انسان، مه‌ن حاکم مه‌ن، مه‌ن خان مان، کوچوم آز تیف، آیتغانیم بولاده‌پ، الله تعالی به‌رگه‌ن علم نو یامغا، فکرنو آشکاره تمه‌گه، عقلنی یوروتمه‌گه، هونه‌رین ایشله‌تمه‌گه قوماسا شوندان اوللو ظلم نه بولور؟

حاکم لیکنی اوللوقنو، اوکته ملیکنی سویمک، کوپ گیشینی قارقالاسینا سینگه‌ن بیر طبیعتدر. شول طبیعتدا اویره‌نگه‌ن هامه بیر انسان حریتنی دوشمانیدر. آلار حریتنی بوزماغا چالیشماقدا شک یوقدر. بوغارگوره حریتنی یوللارین توزاتمک، حریتنی سویه‌گه‌نله‌ر اوزله‌نی هار بیر گوچون حریتنی ساقلاماقغا قاینارماسالار، اوزوقدا حریت تیزلیک بولان یولغا توشوپ بیتمه‌س. هار بیر حریت بولغان پاچالیقلاری توارینچین اوخوپ قاراساق بیز بیله بیز: حریت آلاغا کوپ باهاغا اولتورغان. حریتنی یولوندا کوپ مالین حتی جانین قربان اه‌تکه‌نله‌ر. اوللو فتنه‌له‌گه توشکه‌نله‌ر. تورلو تورلو ایشله‌نی گورگه‌نله‌ر. گوندیه بیر باشغا حاکم‌له‌نی الیشیندیرغانلار. اراسیندا عدل نظام بوزولوپ آرتیق یامانلیقلاغا، قیبین لیقلاغا توشکه‌نله‌ر آخردا یالقمای، اینجینمه‌ی حریتنی آلیپ مرادلارینا یه‌تشکه‌نله‌ر. بوقدر قیبینلیقلاغا، بوقدر فتنه‌له‌گه، بوقدر بالاهلاغا آلار چیدامای قاسبب ده ظلم نو یامانلیغین، حریتنی یخشیلیغین آلار اوخوپ اه‌شیتیپ کوروپ بیلمه‌کدر.

هالی بیزگه اویلاشماغا تاریقلی بیرزات بار: داغیستانلیلار حریت ایچون بولای قیبین لیقلاغا، بولای بالاهلاغا چیدارموکه‌ن؟ حریت یولوندا آلار جانین مالین قربان ایته‌رموگه‌ن؟ حریتنی تاتلیلیگین، ظلم نو آچیلیگین آلار بیله موگه‌ن؟ بوغارمه‌نی جوابیم: داغیستانلیلار حریتنی تیییشلی کویده آنغلاسالار، حریتنی فایده‌لارین توشونسه له‌ر اوزوقدا آلار حریت یولوندا مالین جانیندا قربان ایته‌رله‌ر، نه قدر قاتی برساده قیبین لیقلاغا داچیدارلار. امّا داغیستانلیلار حریتنی تیییشلی کویده آنغلاپ، حریتنی فایده‌سین، ظلم نو ضررین بیلیپ بیتمه‌سله‌ر اولار داغیستانلیلاردا دنیاوی علم‌لار آز. خاصة تواریخ علم نو اوخوماق واوخوتماق داغیستاندا به‌ک آز حتی یوق. اه‌کینچیسیده داغیستانلیلانی کوبوسو، حاکم‌له‌نی، کوچلوله‌نی ظلم‌سون به‌ک آز گورگه‌نله‌ر وآز آنغلاغانلار. حاکم‌له‌نی یورکله‌ریندیه نه بار اه‌دی، آلار نه خیال بولان ایشله‌ی اه‌دی. آلار بیزین توتماغانه چیک توزاقلانی قورغان اه‌دی شونو بیله‌گه‌ن داغیستانلی به‌ک آز. داغیستانی یه‌ری تار، خلقی یارلی، یوللاری بوزوق بولماقغا گوره شیطان یوره‌کلی حاکم‌له‌ر داغیستانلیلار بولان قوشولوپ بیتمه‌گه‌ن اه‌دی. آلانی حیله‌له‌رین خلقدا آنغلاماغان اه‌دی. بوغارگوره داغیستانلیلانی بیرله‌ری حتی کویوسو حریتنی تاتووون تیییشلی کویده یلیپ بیتمه‌سن. اوچونچوسوده حریتنی آنغلایغان وآنغلاتیپ بولاغانلار خلقغا حریتنی تیییشلی کویده آنغلاتماغا دیلار وآنغلاتماغا سویمه دیله‌ر حتی خلقغا توشگه‌ن ایرکه نلیکنی تاراه تیپ گورسه تمه‌گه قارادیلار. اوزله‌نی اراسیندا اختلاف کوپ بولدو. هار بیرسی بیر باشغا یولنو توتدولار. هار گیم یاخشیلقنی اوللو قنو اوزباشینا تارتماغا قارادی. ملتنی اویلاپ ملت ایچون چالیشاغان آز بولدو. اوغارگوره خلقدا به‌ک بوزولدو، عدل نظام قالمادی. ظلم چولار کوپ بولدو. یامانلیق به‌ک آرتدی. کیشی اولتورمه‌ک بولان مال تالاماقنی یولو آچیق بولدو. حریت اوللو بالاه ایکه‌ن آلدینغی حال یخشی اه‌دی ده‌پ آیتاغانلار کوپ بولدو. حاصلی خلقنی یوره کله‌ری حریتدان قاچسا توگل ایسه آغار اشتاهلاغمادی.

قاردا شلار بیز بولای تورساق ایشیبیز بوزوق بولاجاق. حریت قولو بوزدان چیغاجاق. بیرده‌ن بیر خلق بیزده‌ن قاچاجاق. چالیشایق. هاریه‌رده ملی کومیته تله‌رقورایق. اراییزدا نظام قورماغا قارایق. بوگون بیزگه یوخلاماق اوللوگوناهدر. چالیشماق بیزگه فرضدر. بیز اوزوبوزنو ساقلامغه حرکت اه‌تمه‌سه‌ک آرتدا هوکونوربوز. دینیبیزگه ایرکه نلیک تاریق. یاشاووبوزغا راحتلیق گه‌ره‌ک. تیلیبیزنی باشغالار بولان ته‌نک ایته‌ییک. ایشیبیزنی بار خلقغا آشکار اه‌ته‌ییک. بیزین بار لیغیبیزنی عالم غا بیلدیریییک. بیزین سویه‌گن کیم، سویمه‌یگه‌ن کیم؟ بیزین آلداتاغان کیم، آچیق یوره‌کنی بیزگه گورسه‌تگه‌ن کیم؟ توز آدم کیم، آدم صفتدا بولوپ شیطان عملی کیم؟ شولانی بیز تانیماساق ایشی بیز ته‌رس توشه‌ر. آیتغان آیتغانی سوزونه قالماغا یاراماس. اه‌ته‌گه‌ن عمل لارینا توتاغان یوللارینا قاراماغا تاریق. بوگون غافل تورماق بیزگه عیب. اویانایق وقتیدر. چالیشایق بورچدر. نه مگقورایلیق اه‌تمه‌ییک گوناهدر.

محمد دبیروف

ناشره ومحرره محمد میرزا ماورایوف